

therapie

in het dr. leo kannerhuis

informatie voor cliënten, ouders en
verwijzers

september 2008

centrum voor autisme

dr. leo kannerhuis

verder met autisme

VISIE EN MISSIE DR LEO KANNERHUIS

Het Dr. Leo Kannerhuis is een gespecialiseerd kinder- en jeugdpsychiatrisch ziekenhuis met een gedifferentieerd, vraaggestuurd zorg-/behandelaanbod voor mensen met een autisme-spectrumstoornis (ASS). Daarnaast is het Dr. Leo Kannerhuis een kenniscentrum voor consultatie, detachering, voorlichting, opleiding en onderzoek met betrekking tot autisme. Als TOPGGz instelling ziet het Dr. Leo Kannerhuis het als zijn taak om op een pro-actieve wijze bij te dragen aan het ontwikkelen en versterken van de autisme-hulpverlening in Nederland.

De missie van het Dr. Leo Kannerhuis is het bieden van optimale, specialis-tische behandeling en zorg aan mensen met een autisme-spectrumstoornis en hun directe omgeving (gezin, onderwijs, wonen, werken en vrije tijd). Getracht wordt de opgedane kennis en ervaring om te zetten in een passend individueel hulpaanbod. De cliënt met zijn hulpvraag is het uitgangspunt voor de verdere ontwikkeling van het zorgaanbod: hij staat centraal in dit proces.

Doel van de behandeling is -uitgaande van de individuele hulpvraag- het ophef-fen van de stagnatie in de ontwikkeling en het op gang brengen van de persoon-lijke groei van de cliënt. Hierbij zijn zelfredzaamheidsvaardigheden, communi-catieve en sociale vaardigheden belangrijke ontwikkelingsgebieden. Daarnaast is het van belang met de cliënt en zijn netwerk (ouders/verzorgers) te zoeken naar aanpassingen in de leefomgeving, zodat de mogelijkheden van de cliënt optimaal tot hun recht kunnen komen.

Uitgangspunt is het respect voor de eigenheid van de cliënt. Door middel van individuele en groepstherapeutische behandeling wordt beoogd te komen tot het verwerven van een zo groot mogelijke maatschappelijke zelfstandigheid en persoonlijke ontplooiing van de cliënt. Dit kan voor ieder individu verschillend zijn. Voor de een betekent dit een zelfstandiger en minder hulpbehoevend leven, voor de ander een betere contactvaardigheid binnen de eigen omgeving.

INHOUD

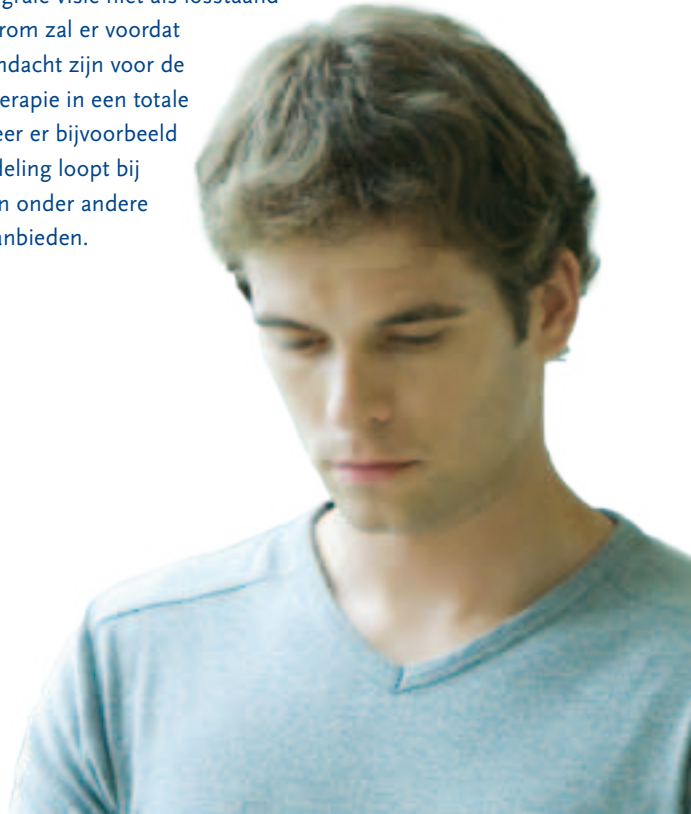
Wat is therapie?	4
Psychotherapie	5
Vaktherapie	6
Voor wie is therapie?	7
Traject	8
Aanmelding	10
Algemene aanmeldcriteria	10
Aanmeldprocedure	10
Onderzoek en opleiding	11
Zorgverleningsovereenkomst	12
Klachtenprocedure	12
(Elektronisch) patiënten dossier	13
Meer informatie?	14

WAT IS THERAPIE?

Kinderen, adolescenten en volwassenen met een autisme-spectrumstoornis (Ass) worstelen vaak met hun anders zijn. Praten over emoties of over wat hen gevoelsmatig beweegt, is een groot probleem voor de meeste mensen met Ass. Therapie, aansluitend bij de specifieke hulpvraag en mogelijkheden van de cliënt, kan een waardevol hulpmiddel zijn om levensgebeurtenissen een plek te geven en beter te leren omgaan met zichzelf en de omgeving.

De cliënt en zijn hulpvraag staan centraal bij het invulling geven van de therapie. Bovendien sluiten we in therapie zoveel mogelijk aan bij de kwaliteiten die mensen al hebben ontwikkeld. Deze competenties proberen we in therapie te versterken en uit te breiden.

Therapie is binnen het Dr. Leo Kannerhuis een poliklinische behandeling. Het kan al dan niet gecombineerd met andere behandelingen in het Dr. Leo Kannerhuis worden ingezet. Ook kan het zijn dat de therapie een aanvulling vormt op een reeds lopende behandeling binnen een andere instelling. Therapie kan vanuit onze integrale visie niet als losstaand worden gezien. Daarom zal er voordat de therapie start aandacht zijn voor de inbedding van de therapie in een totale behandeling. Wanneer er bijvoorbeeld geen andere behandeling loopt bij aanmelding kan men onder andere ouderbegeleiding aanbieden.

We hebben expliciete aandacht voor overdracht van informatie; omdat therapie onderdeel is van een algehele behandeling, maar ook omdat het generaliseren van wat in de therapie naar voren is gekomen vaak lastig is voor cliënten. Contacten met het gezin of andere voor de cliënt belangrijke personen, en met de verwijzer, zijn onderdeel van de therapeutische behandeling.

Therapiesessies vinden in principe wekelijks plaats op een vast tijdstip. Afhankelijk van de therapievorm en hulpvraag komt het echter ook voor dat afgesproken wordt elkaar eens in de twee weken of met grotere tussenpozen te zien. In de regel duren de therapiecontacten 45 minuten tot een uur. De totale duur van de therapie is afhankelijk van de doelstelling van de therapie en het effect van de therapeutische behandeling.

Binnen Dr. Leo Kannerhuis wordt individuele therapie aangeboden, maar ook gezins- en groepstherapie. In elke therapie richt men zich zoveel mogelijk op het vertalen naar concreet gedrag. Voor de ene cliënt is echter praten over, en reflecteren op, passend, terwijl voor anderen juist het direct kunnen ervaren de beste ingang tot ontwikkeling is. We bieden dan ook verschillende vormen van therapie.

I Psychotherapie

In het algemeen wordt bij psychotherapie gewerkt aan het versterken van het zelfbeeld en zelfvertrouwen en het verder ontwikkelen van het probleemoplossend vermogen voor de toekomst. Specifieke doelstelling van de psychotherapie kan zijn: ontspanning, versterken van gevoelens, bewustwording en acceptatie van onbewuste motieven, angsten, fantasieën of waardeoordelen.

Het Dr. Leo Kannerhuis kent verschillende vormen van psychotherapie. Zo is er *cognitieve gedragstherapie* maar ook *symbooldrama*. Binnen symbooldrama wordt veel gebruik gemaakt van (schematische) visuele weergaven van relaties en interacties.

Ook EMDR (*Eye Movement Desensitization and Reprocessing*, een kortdurende behandelmethode om traumatische ervaringen te verwerken) is een van de behandel mogelijkheden binnen psychotherapie.

II Vaktherapie

De vaktherapieën zijn erop gericht om geblokkeerde expressie/beleving, communicatie en contact problematiek en structureringsproblemen van cliënten op te heffen of te verminderen. Doordat het therapeutisch proces zich in vaktherapie in het medium afspeelt wordt de integratie van denken, voelen en handelen bevordert.

Het Dr. Leo Kannerhuis kent verschillende vormen van vaktherapieën, zoals *muziektherapie*, *danstherapie*, *beeldende therapie* en *psychomotorische therapie* (PMT).

Muziektherapie biedt de cliënten met Ass een alternatieve mogelijkheid tot communicatie, contact en zelfexpressie. Door in te gaan op het muzikale gedrag en het op gang brengen van een muzikaal proces, worden (psychische) processen geactiveerd die tot verandering of ontwikkeling leiden.

Danstherapie is een ervaringsgerichte therapie waarbij de cliënt door middel van dans- en bewegingsprocessen, bewustwording van de eigen persoon ten opzichte van de omgeving ontwikkelt.

Bij *beeldende therapie* vormen creatieve vormen de basis van het therapeutisch werken. De dialoog tussen de cliënt en zijn werkstukken én de therapeut staan hierbij centraal.

Psychomotorische therapie richt zich op het ordenen, herkennen en integreren van prikkels die men waarneemt. Veelal worden hierbij waarnemings- en denkpatronen van een cliënt aangepast door nieuwe ervaringen. Er is daarbij aandacht voor bewustwording van de eigen persoon in relatie tot de omgeving.

VOOR WIE IS THERAPIE?

Therapie binnen het Dr. Leo Kannerhuis is voor cliënten die gediagnosticeerd zijn met Ass, en voldoen aan de overige algemene aanmeldcriteria van het Dr. Leo Kannerhuis.

Men komt voor therapie in aanmerking als gebleken is of verwacht mag worden dat basale ondersteuning alleen (zoals aanpassingen in de leefsituatie, scholing en trainingen voor versterken van vaardigheden) onvoldoende antwoord biedt op de hulpvraag.

Het kan zijn dat iemand over het algemeen tevreden is over hoe het met hem of haar gaat, maar dat diegene op een bepaald gebied steeds tegen hetzelfde probleem aanloopt. Sommige cliënten functioneren bijvoorbeeld thuis en binnen onderwijs/werk naar vermogen goed, maar ervaren problemen in hun sociale contacten. Ook kan het zijn dat er een stagnatie zichtbaar is in de persoonlijke ontwikkeling, op een of verschillende vlakken.

Therapie kan ingezet worden bij veel verschillende soorten problematiek. Bijvoorbeeld:

- Starheid in denken en doen
- Emotionele problemen
- Problemen in zintuiglijke waarneming
- Communicatie- en contactproblemen
- Identeits- en faalangsproblematiek
- Regulatieproblematiek (o.a. impulsen/angsten/stemming)
- Levensfase- en verwerkingsproblematiek

Natuurlijk is deze opsomming niet uitputtend. In geval van twijfel of therapie passend is, kan aanmelden ook zonder het aangeven van een specifieke therapievorm. Dan kijken we in de intake samen met de cliënt of, en zo ja welke, therapie geschikt is. Bovendien werken we met een proef-/observatieperiode, waarna gekeken wordt of de verwachtingen kloppen en therapie inderdaad passend is.

Voor het kunnen aangaan van een therapie is het tenslotte van belang dat het lukt een (werk)relatie op te bouwen tussen de cliënt en therapeut. Ook hier naar wordt gekeken in de intake en observatieperiode.

TRAJECT

Na ontvangst van de *aanmelding* wordt deze gescreend op de aanmeldcriteria en op volledigheid van de aangeleverde rapportage. Daarna krijgen cliënt, ouders (afhankelijk van de leeftijd van de cliënt) en verwijzer een schriftelijke ontvangstbevestiging. Als de cliënt op grond van de criteria in aanmerking komt voor therapie, worden afspraken gemaakt voor een intakegesprek.

Voor het *intakegesprek* worden de cliënt en/of diens ouders of de partner uitgenodigd. Bij voorkeur is ook de verwijzer/huidige hulpverlener aanwezig. In het intakegesprek worden wederzijdse verwachtingen en motivatie besproken, en bespreken we welke doelen middels de therapie bereikt zouden moeten worden. Ook wordt besproken wie op welke manier betrokken zullen zijn, en wie verantwoordelijk is voor het algehele behandelproces, waar de therapie een onderdeel van is.

De cliënt, ouders (afhankelijk van de leeftijd van de cliënt) en verwijzer ontvangen daarna bericht of een passende therapie geboden kan worden. Hiermee ontvangt de cliënt al dan niet een *indicatie* voor een bepaalde vorm van therapie. Bij afwijzing wordt een advies gegeven over alternatieven binnen of buiten het Dr. Leo Kannerhuis. Bij een positieve indicatie wordt de cliënt in behandeling genomen of op de wachtlijst geplaatst. Ook wordt dan een zorg-/behandelplan opgesteld en besproken met de cliënt en betrokkenen, en wordt een Zorgverleningovereenkomst getekend.

Als er plaats is en de therapie gestart kan worden, neemt de therapeut contact op met de cliënt, voor het plannen van een vijftal *observatiesessies*. Hierin kijkt zowel de cliënt als de therapeut of de therapie inderdaad passend is. Eventueel worden doelen meer concreet gemaakt of bijgesteld. Deze observatieperiode wordt afgesloten met een adviesgesprek, waarin de indicatie al dan niet definitief wordt gemaakt.

Vervolgens start de therapie, aan de hand van een therapieplan. Met de gestelde doelen worden werkpunten opgesteld. Elke drie maanden volgt er met de cliënt en diens systeem een *tussenevaluatie* waarin besproken wordt hoe de therapie verloopt, en of deze voldoende doelmatig is. Op grond van deze bespreking wordt het therapieplan bijgesteld.

Het traject wordt afgesloten middels een *eindevaluatie*. Hierin wordt teruggeblikt naar de bij aanvang gestelde doelen: zijn ze behaald? Hoe heeft de cliënt en diens systeem de therapie ervaren? Naast conclusies worden ook adviezen meegegeven, en wordt eventueel naar vervolghulp overgedragen. Van de totale behandeling wordt een eindverslag geschreven dat besproken wordt met de cliënt en/of zijn ouders. Daarna wordt het verslag opgestuurd naar de verwijzer.

AANMELDING

Algemene aanmeldcriteria

- Er is sprake van een stoornis in het autistisch spectrum, vastgesteld door een (kinder- en jeugd)psychiater.
- Eén van de intelligentiefactoren is 85 of hoger; de verbale alsmede de performale intelligentie is 70 of hoger.
- Er is sprake van een vastgelopen of dreigend vast te lopen ontwikkeling waarbij het perspectief bestaat dat hierin door poliklinische behandeling verandering kan worden gebracht.

Aanmeldprocedure

Aanmelden kan via een (kinder- en jeugd)psychiater, GZ-psycholoog (verbonden aan een instelling voor geestelijke gezondheidszorg), Bureau Jeugdzorg (BJZ), Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), GGZ (jeugd), een kinder- en jeugdpsychiatrische kliniek of de huisarts.

Een aanmeldformulier kan als volgt opgevraagd worden:

- via de website www.leokannerhuis.nl
- per e-mail naar polikliniek@leokannerhuis.nl
- of telefonisch 026 33 33 037

Op het aanmeldformulier staat vermeld welke informatie met de aanmelding meegestuurd dient te worden. Het formulier en de bijlagen dienen te worden opgestuurd naar:

Aanmeldfunctionaris Polikliniek Dr. Leo Kannerhuis

Postbus 62

6865 ZH Doorwerth

onder vermelding van: *nieuwe aanmelding*

ONDERZOEK EN OPLEIDING

Binnen het Dr. Leo Kannerhuis wordt zoveel mogelijk gewerkt met de meest recent ontwikkelde methodieken, op basis van 35 jaar ervaring in de praktijk (best practice). Hiertoe neemt het Dr. Leo Kannerhuis actief deel aan uitwisseling en samenwerking binnen een landelijk en internationaal veld van collega-specialisten en onderzoekers.

Daarom hebben we expliciet aandacht voor het (verder) opleiden en trainen van de eigen medewerkers en anderen. Het Dr. Leo Kannerhuis is een erkende opleidingsinstelling voor verschillende opleidingen. Het kan dan ook voorkomen dat tijdens de behandeling mensen in opleiding betrokken zijn bij uw onderzoek en behandeling. Dit kan betekenen dat er iemand meekijkt in het gesprek, al of niet achter een one-way screen of indirect via een opname. Dit gebeurt altijd met uw toestemming.

Naast opleiden wordt binnen het Dr. Leo Kannerhuis ook (wetenschappelijk) onderzoek gedaan. Zo kan systematisch het effect van behandeling gemeten worden. Indien dit voor uw behandeling geldt, dan wordt u gevraagd mee te werken aan het invullen van een aantal vragenlijsten.

ZORGVERLENINGSOVEREENKOMST

Bij de start van de behandeling wordt door zorgvrager en zorgverlener een Zorgverleningsovereenkomst (zvo) getekend. In deze overeenkomst staan de rechten en plichten van beide partijen zodat vooraf duidelijk is wat u van het Dr. Leo Kannerhuis op dit gebied kunt verwachten. Na ondertekening ontvangt de zorgvrager een kopie van de zvo. Desgewenst kan de tekst (in brochurevorm) ook opgevraagd worden bij het secretariaat van de afdeling.

KLACHTENPROCEDURE

Het Dr. Leo Kannerhuis heeft een Klachtencommissie. Tijdens de behandeling kunnen er dingen misgaan. Wij adviseren cliënt en ouders om in eerste instantie hierover met de behandelaar in gesprek te gaan. Als een cliënt of ouder echter van mening is dat hij/zij verkeerd of onzorgvuldig behandeld is, kan een klacht worden ingediend bij de Klachtencommissie. In de brochure 'Hoe omgaan met klachten' wordt het klachtenreglement en de procedure beschreven. Deze brochure wordt bij de start van de behandeling uitgereikt, maar kan ook opgevraagd worden bij het secretariaat van de afdeling.

(ELEKTRONISCH) PATIËNTEN DOSSIER

Het Dr. Leo Kannerhuis beschikt over een (elektronisch) patiënten dossier. In dit dossier zijn de algemene patiëntgegevens opgenomen. Tevens is daarin inhoudelijke patiënt gebonden informatie opgenomen, waaronder het zorgplan, het behandelplan en de rapportages rondom de patiënt. De gegevens in dit dossier zijn ter inzage voor de betrokken behandelaren (en diens vaste waarnemers). Belangrijke informatie over de patiënt, zal dan ook in multidisciplinaire samenwerking met de betrokkenen worden besproken.

MEER INFORMATIE?

Voor nadere informatie over het behandelaanbod kunt u contact opnemen met de aanmeldfunctionarissen van de polikliniek.

Dagelijks is er van 11.00-12.00 uur een telefonisch spreekuur.

U kunt uw vraag ook per e-mail stellen: aanmeldfunctionaris@leokannerhuis.nl

Postadres:

Dr. Leo Kannerhuis

Centrum voor autisme

Polikliniek

Postbus 62

6865 ZH Doorwerth

Telefoonnummer tussen 8.30-17.00 uur: 026 3333 037

E-mail algemeen: info@leokannerhuis.nl

Van de verschillende afdelingen/het aanbod zijn aparte brochures beschikbaar:

- Algemene Informatie
 - Kinderafdeling (Kinderkliniek en Kinder-deeltijdbehandeling)
 - Jongerenkliniek
 - Deeltijdbehandeling voor jongeren
 - De Logeervoorziening
 - Training voor volwassenen
 - Weekendtraining voor jongeren
 - Kairo Doetinchem, onderwijs-behandelprogramma
 - Kairo Arnhem, onderwijs-behandelprogramma
 - Polikliniek Doorwerth
 - Therapie in het Dr. Leo Kannerhuis
 - Psychiatrische Gezinsbehandeling
 - Diagnostiek, Advies en Consultatie
 - Opleiding en Arbeid
-
- Zorgverleningsovereenkomst
 - Hoe omgaan met klachten

COLOFON

Samenstelling en redactie

Dr. Leo Kannerhuis
september 2008

Vormgeving

Han Jansen

Foto hoofdkantoor

Herman van Ommen

Druk

Grafisch Bedrijf Outhuis en Kemperman bv

Houtsniplaan 1

Postbus 62

6865 ZH Doorwerth

Telefoon (026) 33 33 037

Fax (026) 33 97 487

E-mail info@leokannerhuis.nl

Web www.leokannerhuis.nl